

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

*Π.3.2.5 Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες,
σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε
30 διδακτικές ώρες ανά τάξη*

**Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία
Β΄ Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης**

Θεματική ενότητα:

Λυσίας, «Υπέρ Μαντιθέου», 4-8

Τίτλος:

«Εγώ... έλειπα»

Συγγραφή: ΣΩΤΗΡΗΣ ΓΚΑΡΜΠΟΥΝΗΣ

Εφαρμογή: ΒΑΣΙΛΗΣ ΣΥΜΕΩΝΙΔΗΣ

**ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ & ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ, ΠΟΛΙΤΙΣΜΟΥ & ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ**

Θεσσαλονίκη 2013

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ ΕΡΓΟΥ

ΠΡΑΞΗ: «Δημιουργία πρωτότυπης μεθοδολογίας εκπαιδευτικών σεναρίων βασισμένων σε ΤΠΕ και δημιουργία εκπαιδευτικών σεναρίων για τα μαθήματα της Ελληνικής Γλώσσας στην Α/βάθμια και Β/βάθμια εκπαίδευση» MIS 296579 (κωδ. 5.175), - ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ ΠΡΑΞΗ, στους άξονες προτεραιότητας 1-2-3 του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση», η οποία συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και εθνικούς πόρους.

ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: Ι. Ν. ΚΑΖΑΖΗΣ

ΑΝΑΠΛΗΡΩΤΗΣ ΕΠΙΣΤΗΜΟΝΙΚΟΣ ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ: ΒΑΣΙΛΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΑΔΗΣ

ΠΑΡΑΔΟΤΕΟ: Π.3.2.1. Εκπαιδευτικά σενάρια και μαθησιακές δραστηριότητες, σύμφωνα με συγκεκριμένες προδιαγραφές, που αντιστοιχούν σε 30 διδακτικές ώρες ανά τάξη.

ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΠΑΡΑΔΟΤΕΟΥ: ΔΗΜΗΤΡΗΣ ΚΟΥΤΣΟΓΙΑΝΝΗΣ

Υπεύθυνοι υπο-ομάδας εργασίας αρχαίας ελληνικής γλώσσας δευτεροβάθμιας: Λάμπρος Πόλκας, Κοσμάς Τουλούμης

ΦΟΡΕΑΣ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ: ΚΕΝΤΡΟ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΓΛΩΣΣΑΣ

<http://www.greeklanguage.gr>

Καραμασούνα 1 – Πλατεία Σκρα Τ.Κ. 55 132 Καλαμαριά, Θεσσαλονίκη

Τηλ.: 2310 459101 , Φαξ: 2310 459107, e-mail: centre@komvos.edu.gr

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Α. ΤΑΥΤΟΤΗΤΑ

Τίτλος

Εγώ... έλειπα ή «εϋθηές έστι»

Εφαρμογή σεναρίου

Βασίλης Συμεωνίδης

Δημιουργία σεναρίου

Σωτήρης Γκαρμπούνης

Διδακτικό αντικείμενο

Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία

Τάξη

Β΄ Λυκείου, Θεωρητικής Κατεύθυνσης

Χρονολογία

Από 04-11-2013 έως 10-11-2013

Σχολική μονάδα

3^ο Γενικό Λύκειο Δράμας

Διδακτική / θεματική ενότητα

Ρητορικά Κείμενα: Λυσίας, «Υπέρ Μαντιθέου», 4 - 8

Διαθεματικό

Όχι

Εμπλεκόμενα γνωστικά αντικείμενα

-

Χρονική διάρκεια

5 διδακτικές ώρες

Χώρος

Ι. Φυσικός χώρος:

Εντός σχολείου: εργαστήριο πληροφορικής.

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

Εκτός σχολείου: -

II. Εικονικός χώρος: ιστοσελίδα σεναρίου.

Προϋποθέσεις υλοποίησης για δάσκαλο και μαθητή

Βασικές προϋποθέσεις για τους μαθητές είναι η εξοικείωσή τους με τον κειμενογράφο, το λογισμικό παρουσιάσεων ή τη δημιουργία βίντεο με την αναζήτηση στο διαδίκτυο και με το περιβάλλον των ιστολογίων ή του Wiki. Επίσης, θα πρέπει να είναι εξοικειωμένοι με την *ομαδοσυνεργατική μέθοδο*.

Από την πλευρά του ο διδάσκων χρειάζεται να αξιοποιήσει τις νέες προσεγγίσεις της αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας που θέλουν την ολιστική προσέγγιση των αρχαίων κειμένων και επενδύουν στη λειτουργική χρήση της γλώσσας. Επίσης, οι γνώσεις του για τα σχετικά ηλεκτρονικά περιβάλλοντα θα χρειαστούν για να κατευθύνουν τους μαθητές και να τους διευκολύνουν στα προβλήματα που ίσως αντιμετωπίσουν.

Όσον αφορά τις υποδομές, αρκούν τουλάχιστον είτε τέσσερις φορητοί υπολογιστές και σύνδεση στο διαδίκτυο μέσα στη σχολική αίθουσα ή τη βιβλιοθήκη είτε το εργαστήριο της πληροφορικής.

Εφαρμογή στην τάξη

Το συγκεκριμένο σενάριο εφαρμόστηκε στην τάξη.

Το σενάριο στηρίζεται

Σωτήρης Γκαρμπούνης: «Εγώ... έλειπα», Αρχαία Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία, Λυσίας, «Υπέρ Μαντιθέου», Β΄ Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης, 2012.

Το σενάριο αντλεί

-

B. ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ / ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Στο απόσπασμα αυτό ο Μαντίθεος μοιάζει με ευκολία να αποκρούει την κατηγορία ένταξής του στους ιππείς. Το σενάριο καθοδηγεί τους μαθητές να ελέγξουν την

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

επιχειρηματολογία του Μαντίθεου τόσο μέσα από τις γλωσσικές επιλογές που κάνει όσο και με τη διερεύνηση της ιστορικής συγκυρίας της εποχής, ώστε να φανεί το ήθος του και η απολιτική στάση του. Επίσης, γίνεται προσπάθεια να αντιληφθούν τις κοινές αυταρχικές πρακτικές μεταξύ δικτατορικών καθεστώτων εστιάζοντας στις μεθόδους επιβολής τους.

Γ. ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Σύλληψη και θεωρητικό πλαίσιο

Το σενάριο ακολουθεί σε σχέση με τη διδασκαλία του γλωσσικού σκέλους την πορεία από τα νέα στα αρχαία, δηλαδή «Στηρίζομαι στη νέα ελληνική που αποτελεί τη γλωσσική περιουσία των μαθητών και διδάσκω τις διαφορές της αρχαίας από τη νέα ελληνική γλώσσα» (Βαρμάζης, 2008: 59). Επίσης, όσον αφορά την προσέγγιση του δικανικού λόγου έχει ως αφετηρία τον κριτικό γραμματισμό με την έννοια ότι η γλώσσα αποτελεί μια κοινωνική πρακτική καθόλου αθώα και για αυτό οφείλουμε να κοιτάμε κάτω από την επιφάνεια των πραγμάτων (Baynham, 2002: 13)

Δ. ΣΚΕΠΤΙΚΟ-ΣΤΟΧΟΙ ΚΑΙ ΣΥΝΔΥΑΣΜΟΣ ΤΟΥΣ

Γνώσεις για τον κόσμο, αξίες, πεποιθήσεις πρότυπα, στάσεις ζωής

Επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να συνειδητοποιήσουν τον πολιτικό ρόλο των ιπέων στη διάρκεια της τυραννίας.
- Να διαπιστώσουν τη σημασία της ηθογράφησης του απολογούμενου από τον ρήτορα.
- Να αντιληφθούν τη σχέση της κοινωνικής θέσης με την πολιτική στάση.
- Να συγκρίνουν τις πρακτικές αυταρχισμού ολιγαρχικών καθεστώτων τότε και σήμερα.
- Να κρίνουν τη στάση των ομιλητών, ερευνώντας κάτω από την επιφάνεια των επιχειρημάτων.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να αναπτύξουν συνεργατική στάση στη μελέτη τους.
- Να εκτιμήσουν τη δυνατότητα έρευνας και συνεργασίας που δίνουν οι νέες τεχνολογίες στην προσέγγιση του αρχαιοελληνικού κειμένου και κόσμου.

Γνώσεις για τη γλώσσα

Επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να συνειδητοποιήσουν την αναλυτικότητα της νέας ελληνικής.
- Να αντιληφθούν ότι οι συντακτικές και λεξιλογικές επιλογές του ομιλητή σχετίζονται με τις προθέσεις του.
- Να εμπεδώσουν και να εκτιμήσουν την πορεία από τα νέα ελληνικά στα αρχαία.
- Να αξιολογήσουν τις ρητορικές τεχνικές.
- Να εστιάσουν στις βασικές διαφορές της νέας ελληνικής από την αρχαία.
- Να κατανοήσουν τη λειτουργία των μετοχών και των απαρεμφάτων στο αρχαίο κείμενο.
- Να συνειδητοποιήσουν σε σχέση με το λεξιλόγιο ότι η μορφολογική ομοιότητα δεν συνεπάγεται απαραίτητα και σημασιολογική ομοιότητα μεταξύ των δύο γλωσσών.
- Να κατανοήσουν την έννοια του σημασιολογικού δανείου.

Γραμματισμοί

Επιδιώκεται οι μαθητές/ μαθήτριες:

- Να αντιμετωπίζουν κριτικά την επιχειρηματολογία του ομιλητή.
- Να αποκρυπτογραφούν τη στάση του και τις προθέσεις του θέτοντας ερωτήσεις,
- Να αναπτύξουν πρακτικές ψηφιακού γραμματισμού συνδεδεμένες με τη σχολική μάθηση.
- Να εξοικειωθούν με την ερευνητική-ανακαλυπτική διαδικασία μάθησης,
- Να ασκηθούν στη σύνταξη κειμένου για ειδικό σκοπό,

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Να καλλιεργήσουν την ικανότητα για συγκριτική μελέτη κειμένων και γλωσσικών επιλογών.

Διδακτικές πρακτικές

Οι δραστηριότητες του σεναρίου στοχεύουν στην αποκάλυψη των προθέσεων και των άρρητων στάσεων του ομιλητή. Οι πρακτικές στις οποίες στηρίζεται επιδιώκουν να υποψιάσουν τους μαθητές γύρω από τη δύναμη της γλώσσας ως κοινωνικής πρακτικής. Μέσω των δραστηριοτήτων επιδιώκεται η ανάπτυξη κριτικής σκέψης και στάσης απέναντι σε πράγματα που μοιάζουν δεδομένα και ξεκάθαρα. Ο προηγούμενος στόχος υπηρετείται τόσο μέσω της συνεργασίας των μαθητών όσο και της συγκριτικής μελέτης κειμένων αλλά και καθεστώτων διαφορετικών εποχών.

Επιπλέον, όπως φαίνεται και στα Φύλλα Εργασίας, οι δραστηριότητες βασίζονται στη λογική να ξεκινήσουμε από το γνωστό και το οικείο (νεοελληνική) και να οδηγηθούμε στο άγνωστο (αρχαία γλώσσα)· παράλληλα, είναι αναγκαίο να αξιοποιήσουν οι μαθητές τις ήδη κατακτημένες γνώσεις τους. Για τον λόγο αυτόν στην συγκεκριμένη εφαρμογή δεν έγινε από τον διδάσκοντα ούτε η αφετηριακή ανάγνωση όπως προβλέπεται στην Α΄ Φάση, αλλά δόθηκαν μόνο οδηγίες τεχνικού χαρακτήρα σχετικά με την αξιοποίηση των Νέων Τεχνολογιών. Ο χωρισμός των ομάδων έγινε με βάση τις προτιμήσεις των μαθητών, εκτός από την παρέμβαση που υπήρχε, ώστε τα τέσσερα αγόρια του τμήματος να χωριστούν στις άλλες ομάδες. Ακόμα, έγιναν μικροαλλαγές σε δύο Φύλλα Εργασίας. Στο 3^ο Φύλλο της 2^{ης} ομάδας άλλαξε το ζητούμενο, επειδή οι μαθητές δούλεψαν στο περιβάλλον της ιστοσελίδας και όχι του κειμενογράφου, οπότε δεν ήταν δυνατή η *Εισαγωγή Υποσημειώσεων*. Στο 3^ο Φύλλο εργασίας της 4^{ης} ομάδας προστέθηκαν εναλλακτικές επιλογές. Εκτός από τα βίντεο στα οποία παραπέμπει το σενάριο (στον διαδικτυακό τόπο «Μηχανή του Χρόνου») προστέθηκαν παραπομπές σε ανάλογα βίντεο στο YouTube.

Ε. ΛΕΠΤΟΜΕΡΗΣ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΤΑΣΗΣ

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αφετηρία

Αφετηρία του σεναρίου στάθηκε η βεβαιότητα και η αμεσότητα με την οποία ο Μαντιθέος αντικρούει την κατηγορία. Είναι όμως τόσο αθώος; Γιατί η υπερασπιστική του γραμμή στηρίζεται στην ανάδειξη του ήθους; Πώς χρησιμοποιεί τη γλώσσα; Τι θέλει να αναδείξει και τι να αποκρύψει; Επίσης, ποιες σύγχρονες προεκτάσεις και αναλογίες μπορούν να διαπιστωθούν στον ρόλο της τάξης των ιππέων κατά την τυραννία στην Αθήνα;

Σύνδεση με τα ισχύοντα στο σχολείο

Το σενάριο συνδέεται με όσα προβλέπει το Αναλυτικό Πρόγραμμα Σπουδών ([ΔΕΠΠΣ-ΑΠΣ](#)), καθώς εστιάζει στην επιχειρηματολογία και την ηθοποιία.

Αξιοποίηση των ΤΠΕ

Οι ΤΠΕ αξιοποιούνται ως μαθησιακός πόρος με σκοπό τη διερεύνηση και τη σύγκριση. Μέσω της δημιουργίας βίντεο ή παρουσίασης το σενάριο στοχεύει στην ανάπτυξη της δημιουργικότητας και της έκφρασης στάσεων των μαθητών. Ταυτόχρονα το Wiki ή το ιστολόγιο λειτουργεί ως καμβάς δράσης αλλά και δημοσιοποίησης της δουλειάς των παιδιών που αναπτύσσει τη συνεργασία και την αλληλοτροφοδότηση.

Κείμενα

Κείμενα σχολικών εγχειριδίων

Ρητορικά Κείμενα: [Λυσίας, «Υπέρ Μαντιθέου», 4-8.](#)

Κείμενα εκτός σχολικών εγχειριδίων

[Αριστοτέλης, «Πολιτικά» 1289b.35-40.](#) Στο *Aristotle's Politica*. 1957. Ed. W. D. Ross. Oxford: Clarendon Press [Perseus Digital Library – Ψηφιακή Βιβλιοθήκη του Περσέα].

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας]:

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ
Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

-[Θουκυδίδης, «Ιστορίες» 2.40.2](#). Στο *Thucydides Historiae* I–II. 1942. Ed. H. S. Jones & J. E. Powell. Oxford: Clarendon Press.

-[Λυσίας, «Υπέρ Μαντιθέου», 1-21](#). Στο *Lysias*. 1930. Ed. W. R. M. Lamb. Loeb Classical Library. Cambridge, MA: Harvard University Press - London: William Heinemann, Ltd.

1. Μετάφραση Σ. Τζουμελέας. *Λυσίας. Λόγοι*. I–II. [1939] χ.χ. Μετάφραση, σχόλια. Αθήνα: Ζαχαρόπουλος.

2. Μετάφραση Γ. Α. Ράπτης. *Λυσίας. I, Υπερασπιστικοί Λόγοι*. 2002. Εισαγωγή, μετάφραση, σχόλια. Πρόλογος Χ. Τσολάκης. Θεσσαλονίκη: Ζήτρος.

-[Ξενοφών, «Ελληνικά», 2.1.16 - 2.1.32, 2.2.1-2.2.3, 2.3.6-2.3.16, 2.3.50-2.3.56](#). Στο *Xenophontis opera omnia* I–V. ²1900–21 [ανατ. 1961–71]. Ed. E. C. Marchant. Oxford: Clarendon Press.

Υποστηρικτικό/εκπαιδευτικό υλικό

Βίντεο

Μηχανή του Χρόνου :

-21^η Απριλίου: [Τα τανκς στην πόλη](#) (διάρκειας 06'45''). 2011. Σκηνοθεσία: Κ. Πανταζοπούλου, διεύθυνση εκπομπής – παρουσίαση: Χ. Βασιλόπουλος, αρχισυντάκτης: Δ. Πετρόπουλος.

-21^η Απριλίου: [Οι συλλήψεις των πολιτικών](#) (διάρκειας 02'16''). 2011. Σκηνοθεσία: Κ. Πανταζοπούλου, διεύθυνση εκπομπής – παρουσίαση: Χ. Βασιλόπουλος, αρχισυντάκτης: Δ. Πετρόπουλος.

Φωτογραφίες / Εικόνες

[Ιππείς: Οι αριστοκράτες της Αρχαίας Αθήνας](#) [πηγή: Μουσείο Ακρόπολης].

Ιστοσελίδες

[Ελληνική Βικιπαίδεια](#) [Ελεύθερη Διαδικτυακή Εγκυκλοπαίδεια].

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[Μέγα Λεξικό της Ελληνικής Γλώσσας](#) των Liddell, H. - Scott, R. 1901-1904 [1897].

τ. I - IV. Μτφρ. Ξ. Μόσχος - Μ. Κωνσταντινίδης. Αθήνα: Ι. Σιδέρης.

[πηγή: Πανεπιστήμιο Αιγαίου – Τμήμα Μαθηματικών: Εργαστήριο Υπολογιστικών Μαθηματικών, Μαθηματικού Λογισμικού και Ψηφιακής Τυπογραφίας].

[«Μεταφραστικά και σημασιολογικά δάνεια»](#). Απόσπασμα απομαγνητοφωνημένης συζήτησης στο πλαίσιο της 2^{ης} Σεμιναριακής Συνάντησης-Συζήτησης του Συνδέσμου Φιλολόγων Ν. Δράμας με το Ινστιτούτο Νεοελληνικών Σπουδών, 27/03/2012, Βιβλιοθήκη 1^ο ΓΕΛ Δράμας [πηγή: Ιστοσελίδα Συνδέσμου Φιλολόγων Ν. Δράμας].

Νόησις [Πύλη της Αρχαίας Ελληνικής Επιστήμης και Τεχνολογίας - Κέντρο Διάδοσης Επιστημών και Μουσείο Τεχνολογίας]:

-[Αρχαίες επιφάνειες γραφής \(το χαρτί\)](#)

Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα [Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας]:

Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας:

-[Ειδικές προτάσεις](#)

-[Κατηγορηματική Μετοχή](#)

[Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής](#)

Υπουργείο Διοικητικής Μεταρρύθμισης και Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης – [Πρόγραμμα «Διαύγεια»: Διαπιστωτική Πράξη Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων](#) [πηγή: “Slideshare”].

Διδακτική πορεία / στάδια /φάσεις

Φροντίζουμε οι μαθητές να χωριστούν σε τέσσερις ομάδες με κριτήριο που θα επιλέξουν οι ίδιοι. Ο χωρισμός μπορεί να γίνει σε προηγούμενη φάση, αφού ενημερωθούν οι μαθητές. Το σενάριο μπορεί να χωριστεί σε τρεις φάσεις. Και οι τρεις εξελίσσονται στο εργαστήριο ή στην τάξη, εφόσον υπάρχει η δυνατότητα να φιλοξενοούνται τουλάχιστον τέσσερις φορητοί υπολογιστές με σύνδεση στο διαδίκτυο.

Α' Φάση

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Στην πρώτη φάση ο διδάσκων διαβάζει το κείμενο δύο ή τρεις φορές και κατόπιν δίνεται η δυνατότητα στα παιδιά να το διαβάσουν μόνα τους με τη βοήθεια των σχολίων του βιβλίου. Στη συνέχεια, δίνεται σε κάθε ομάδα το 1^ο Φύλλο Εργασίας ([1^η ομάδα](#), [2^η ομάδα](#), [3^η ομάδα](#), [4^η ομάδα](#)). Κάθε Φύλλο Εργασίας περιλαμβάνει στη φάση αυτή τρεις δραστηριότητες που εστιάζουν στη σύνταξη και στην νεοελληνική απόδοση της μετοχής και του απαρεμφάτου. Το κείμενο είναι διαιρεμένο σε τέσσερα μέρη όσα και οι ομάδες.

Στην πρώτη δραστηριότητα ζητείται από τους μαθητές να χαρακτηρίσουν τον συντακτικό ρόλο των μετοχών του αποσπάσματος που τους δόθηκε και να τις μεταφράσουν στα ελληνικά. Το απόσπασμα δίνεται μεταφρασμένο στα ελληνικά με εξαίρεση τις μετοχές. Έτσι οι μαθητές με *σκαλωσιά* τα νέα ελληνικά εστιάζουν στη διαφορά μεταξύ των δύο γλωσσών όσον αφορά τη χρήση των μετοχών και αντιλαμβάνονται την ανάγκη αναλυτικής απόδοσης και λογικής ένταξης τους στο νεοελληνικό κείμενο.

Ως δεύτερη δραστηριότητα η κάθε ομάδα στο δικό της απόσπασμα με αφετηρία τις μεταφράσεις της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα προσπαθεί να εντοπίσει και να αναγνωρίσει συντακτικά στο αρχαίο κείμενο τον ρόλο των απαρεμφάτων. Και εδώ δηλαδή η πορεία είναι από τα νέα ελληνικά στα αρχαία.

Στην τρίτη δραστηριότητα οι μαθητές διερευνούν το λειτουργική διαφορά που έχει στον αρχαιοελληνικό λόγο η σύνταξη κάποιων ρημάτων με διαφορετικό συμπλήρωμα. Έτσι, η πρώτη ομάδα εστιάζει και σχολιάζει σε σχέση με την επιλογή του ρήτορα τη σύνταξη του «φαίνομαι» με μετοχή και με απαρέμφατο. Η δεύτερη κατά τον ίδιο τρόπο του «ἀποδείκνυμι» και «δείκνυμι» με μετοχή και απαρέμφατο αντίστοιχα. Η τέταρτη ομάδα ασχολείται με τη διαφορά που προκύπτει λειτουργικά στο κείμενο όταν το ρήμα «ἀποδείκνυμι» συντάσσεται με ειδική πρόταση που εισάγεται με το *ὅτι* και το *ὥς*. Η δραστηριότητα αυτή δεν υπάρχει στην τρίτη ομάδα η οποία την ίδια στιγμή διερευνά τη σημασία της λέξης «κατάστασις», με σκοπό να

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

διαπιστώσει ότι η μορφολογική ταύτιση με τη νέα ελληνική δεν συνεπάγεται και σημασιολογική ταύτιση. Επίσης, δίνεται η ευκαιρία να προσεγγίσουν οι μαθητές την έννοια του σημασιολογικού δανείου. Στο σημείο αυτό ολοκληρώνεται η πρώτη φάση που διαρκεί δύο ώρες.

Β΄ Φάση

Η δεύτερη φάση σχετίζεται με το [2^ο Φύλλο Εργασίας](#) που είναι κοινό για όλες τις ομάδες. Οι μαθητές εστιάζουν στην επιχειρηματολογία του Μαντίθεου και προσπαθούν να διερευνήσουν τις προθέσεις του ομιλητή όπως διαγράφονται μέσα από συγκεκριμένες γλωσσικές επιλογές και να ανακαλύψουν κενά με βάση τα οποία σαν αντίδικοι θα αντεπιχειρηματολογήσουν σε σχέση με την πολιτική του στάση. Στην 1^η δραστηριότητα οι μαθητές καλούνται να κωδικοποιήσουν με δικά τους λόγια τα επιχειρήματα του Μαντίθεου. Κατόπιν, στη 2^η δραστηριότητα διερευνούν συγκεκριμένες γλωσσικές επιλογές του ομιλητή και προσπαθούν να αποκαλύψουν άρρητες προθέσεις του. Με την 3^η δραστηριότητα συμβουλευόμαστε κείμενα του Αριστοτέλη από τα «Πολιτικά» και του Θουκυδίδη από τον «Επιτάφιο», ώστε να σχηματίσουν άποψη για την πολιτική του στάση. Το Φύλλο Εργασίας κλείνει με την τέταρτη δραστηριότητα, όπου καλούνται να γράψουν σαν αντίδικοι ένα κείμενο 200 λέξεων περίπου, με σκοπό να ανταπαντήσουν στο Μαντίθεο. Κάθε ομάδα αναλαμβάνει, επίσης, να σχολιάσει τα κείμενα των άλλων προκρίνοντας το πιο αποτελεσματικό. Στο σημείο αυτό τελειώνει η Β΄ Φάση του σεναρίου που υπολογίζεται στις δύο ώρες περίπου.

Γ΄ Φάση

Η Γ΄ Φάση περιλαμβάνει διαφορετικά Φύλλα Εργασίας για κάθε ομάδα ([1^η ομάδα](#), [2^η ομάδα](#), [3^η ομάδα](#), [4^η ομάδα](#)). Το 3^ο Φύλλο εργασίας της 1^{ης} ομάδας περιλαμβάνει δύο δραστηριότητες. Στην πρώτη οι μαθητές με αφορμή το επίχειρημα του Μαντίθεου ότι το «σανίδιον» είναι έγγραφο που εύκολα πλαστογραφείται διερευνούν τρόπους με τους οποίους σήμερα τα δημόσια έγγραφα εξασφαλίζουν την αξιοπιστία τους και

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

εξηγούν κατά πόσο κρίνουν εύκολη η πλαστογράφηση τους. Η 2^η δραστηριότητα καλεί τους μαθητές να δημιουργήσουν μία παρουσίαση ή ένα βίντεο με εικόνες και βασικές πληροφορίες που αφορούν τα υλικά γραφής στην αρχαιότητα.

Η 2^η ομάδα στη φάση αυτή προχωρά σε υπομνηματισμό των σημείων του κειμένου που αναφέρονται σε γεγονότα του Πελοποννησιακού πολέμου και της τυραννίας των Τριάκοντα. Πιο συγκεκριμένα, ζητείται από τους μαθητές με τη βοήθεια των κειμένων και των μεταφράσεων της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα να επιλέξουν το σημείο από το αρχαιοελληνικό κείμενο του Ξενοφώντα που κατά τη γνώμη τους αποσαφηνίζει τα γεγονότα στα οποία αναφέρεται ο Μαντίθεος. Τα κείμενα θα τα προσθέσουν με μορφή υποσημείωσης συνοδευόμενη από βιβλιογραφική αναφορά.

Η 3^η ομάδα ως πρώτη δραστηριότητα αναλαμβάνει να δημιουργήσει μία παρουσίαση για τον ρόλο των ιππέων στην αρχαία Αθήνα και να εξηγήσει γιατί η συγκεκριμένη τάξη υπηρέτησε τελικά την τυραννία. Στην ίδια παρουσίαση εξετάζουν την ετυμολογική καταγωγή και ιστορία των λέξεων τυραννία, δικτατορία και χούντα και τη συνοδεύουν με πρόσωπα που έπαιξαν πρωταγωνιστικό ρόλο σε τέτοια καθεστώτα είτε στην Ελλάδα είτε στο εξωτερικό.

Η τέταρτη ομάδα, αφού αναζητήσει την ιστορική σύνδεση μεταξύ ιππικού και τεθωρακισμένων, στη 2^η δραστηριότητα καλείται να παρακολουθήσει δύο σύντομα βίντεο από την εκπομπή «Η Μηχανή του Χρόνου» και να αφηγηθεί σε ένα κείμενο που θα παρουσιαστεί στη γιορτή της 17^{ης} Νοέμβρη τη νύχτα του πραξικοπήματος καθώς και τη συμπεριφορά των πραξικοπηματιών εναντίον των πολιτικών τους αντιπάλων. Τέλος, σε ένα δεύτερο κείμενο συγκρίνουν την αντίστοιχη στάση των Τριάκοντα προς τους πολιτικούς αντιπάλους με βάση τις πληροφορίες που δίνει ο Ξενοφώντας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

ΣΤ. ΦΥΛΛΑ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

1^ο Φύλλο Εργασίας (1^η ομάδα)

Δραστηριότητα 1η

Το παρακάτω απόσπασμα του κειμένου είναι μεταφρασμένο στα νέα ελληνικά εκτός από τις μετοχές που παρέμειναν στα αρχαία. Χαρακτηρίστε συντακτικά τις μετοχές και αποδώστε τες στα νέα ελληνικά.

Κείμενο

Ο πατέρας μας, δηλαδή, μας έστειλε πριν από τη συμφορά στον Ελλήσποντο **δαιτησομένους** στον Σάτυρο το βασιλιά του Πόντου, και δεν ζούσαμε στην πόλη **οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας**, αλλά επιστρέψαμε πέντε μέρες νωρίτερα προτού αυτοί που ήταν στη Φυλή γυρίσουν από την εξορία στον Πειραιά. Και επιπλέον, ούτε εμείς, **ἀφιγμένους** τέτοιο καιρό ήταν φυσικό να θέλουμε να μετέχουμε σε ξένους κινδύνους, ούτε εκείνοι **ἔχοντες** τέτοια γνώμη ώστε να προσφέρουν αξιώματα για τη διοίκηση της πολιτείας και **τοῖς ἀποδημοῦσι και τοῖς μηδέν ἐξαμαρτάνουσι**, αλλά περισσότερο στερούσαν τα πολιτικά δικαιώματα ακόμη και **τούς συγκαταλύσαντας** τη δημοκρατία.

Δραστηριότητα 2η

Με αφετηρία τις μεταφράσεις που σας δίνει η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, εντοπίστε στο ίδιο αρχαιοελληνικό απόσπασμα τον συντακτικό ρόλο των απαρεμφάτων καθώς και τα υποκείμενά τους. Γράψτε τα σε έναν πίνακα με δύο στήλες: απρμφ-υποκ.

Δραστηριότητα 3η

Ακολουθούν δύο περίοδοι από τις οποίες η πρώτη προέρχεται από το κείμενο και η δεύτερη είναι κατασκευασμένη για τις ανάγκες της άσκησης.

οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

οὐτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχειν

Αφού συμβουλευτείτε τις πληροφορίες που δίνουν οι Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα: [Κατηγορηματική μετοχή: §5.19](#), να αποδώσετε τις δύο συντάξεις στα νέα ελληνικά.

Γιατί ο Μαντίθεος προτίμησε την πρώτη; Τι πετυχαίνει σε σχέση με την πιθανότητα συμμετοχής του στην τυραννία;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

1^ο Φύλλο Εργασίας (2^η ομάδα)

Δραστηριότητα 1η

Το παρακάτω απόσπασμα του κειμένου είναι μεταφρασμένο στα νέα ελληνικά εκτός από τις μετοχές που παρέμειναν στα αρχαία. Χαρακτηρίστε συντακτικά τις μετοχές και αποδώστε τες στα νέα ελληνικά.

Κείμενο

Κι έπειτα, είναι αφελές να εξετάζει κανείς **τούς ίππεύσαντας** από την πινακίδα. Γιατί σ' αυτήν δεν είναι γραμμένοι πολλοί **τῶν ὁμολογούντων** ὅτι ἦταν **ιππείς** ἐνῶ εἶναι γραμμένοι κάποιοι **τῶν ἀποδημούντων**. Εκείνη λοιπόν εἶναι ἡ πιο μεγάλη ἀπόδειξη: ὅταν δηλαδή, επιστρέψατε στην πατρίδα αποφασίσατε να παραδώσουν οἱ φύλαρχοι κατάλογο με **τούς ἵππεύσαντας**, για να πάρετε ἀπ' αὐτούς πίσω τὸ ἐπίδομα. Κανείς λοιπόν δεν μπορεῖ να ἀποδείξει ἐμέ οὔτ' **ἀπενεχθέντα** ἀπὸ τους φύλαρχους οὔτε **παραδοθέντα** στους συνηγόρους του δημοσίου οὔτε **καταβαλόντα** τὴ χρηματικὴ προκαταβολή.

Δραστηριότητα 2η

Με αφετηρία τις μεταφράσεις που σας δίνει ἡ Πύλη για τὴν Ἑλληνικὴ Γλῶσσα, ἐντοπίστε στο ἴδιο ἀπόσπασμα τὸν συντακτικὸ ρόλο τῶν ἀπαρεμφάτων καθὼς και τὰ υποκείμενά τους. Γράψτε τὰ σε ἕναν πίνακα με δύο στήλες: ἀπρμφ-υποκ.

Δραστηριότητα 3η

Ἀκολουθοῦν δύο περίοδοι ἀπὸ τις οποίες ἡ πρώτη προέρχεται ἀπὸ τὸ κείμενο και ἡ δευτέρη εἶναι κατασκευασμένη για τις ἀνάγκες τῆς ἀσκησης.

ἐμέ **τοίνυν** οὐδείς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε **παραδοθέντα** τοῖς συνδίκοις οὔτε **κατάστασιν** καταβαλόντα.

Οὐδείς με **τοίνυν** ἂν δείξειεν οὔτ' ἀπενεχθῆναι ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε **παραδοθῆναι** τοῖς συνδίκοις οὔτε **κατάστασιν** καταβαλεῖν.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Αφού συμβουλευτείτε τις πληροφορίες που δίνουν οι Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα: [Κατηγορηματική μετοχή, §5.18, 5.31](#), να αποδώσετε τις δύο συντάξεις στα νέα ελληνικά.

Γιατί ο Μαντίθεος προτίμησε την πρώτη; Πώς ενισχύει την επιχειρηματολογία του επιλέγοντας την πρώτη σύνταξη;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

1^ο Φύλλο Εργασίας (3^η ομάδα)

Δραστηριότητα 1η

Το παρακάτω απόσπασμα του κειμένου είναι μεταφρασμένο στα νέα ελληνικά εκτός από τις μετοχές που παρέμειναν στα αρχαία. Χαρακτηρίστε συντακτικά τις μετοχές και αποδώστε τες στα νέα ελληνικά.

Κείμενο

Κι όμως είναι εύκολο σε όλους να καταλάβουν το εξής: ότι δηλαδή ήταν υποχρεωτικό στους φύλαρχους να τιμωρούνται οι ίδιοι αν δεν αποκάλυπταν **τούς** έχοντας τη χρηματική προκαταβολή. Επομένως θα ήταν πολύ πιο δίκαιο να δείξετε εμπιστοσύνη σ' εκείνους τους καταλόγους παρά σ' αυτούς. Γιατί απ' αυτούς ήταν εύκολο **τῶ βουλομένῳ** να σβηστεί το όνομά του ενώ σ' εκείνους ήταν υποχρεωτικό **τούς** **ίππεύσαντας** να αναφερθούν από τους φύλαρχους.

Δραστηριότητα 2η

Με αφετηρία τις μεταφράσεις που σας δίνει η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, εντοπίστε στο ίδιο απόσπασμα τον συντακτικό ρόλο των απαρεμφάτων καθώς και τα υποκείμενά τους. Γράψτε τα σε έναν πίνακα με δύο στήλες: απρμφ-υποκ.

Δραστηριότητα 3η

καταστάσεις: διερευνήστε τις σημασίες της λέξης στα αρχαία ελληνικά στο Λεξικό της Αρχαίας Ελληνικής των Liddell - Scott και καταγράψτε τις σημασίες που δεν ισχύουν σήμερα. (Εναλλακτικά, μπορείτε να βρείτε το λεξικό και σε μορφή εικόνων Λεξικό της Αρχαίας ελληνικής).

Διερευνήστε τη σημασίες της λέξης στα νέα ελληνικά στο Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας και, αφού κατατοπιστείτε για την έννοια του σημασιολογικού δανείου, να εξηγήσετε με ποια λογική η λέξη στα νέα ελληνικά είναι σημασιολογικό δάνειο. Μπορείτε να αντλήσετε πληροφορίες από το υλικό του Συνδέσμου Φιλολόγων ν. Δράμας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

1ο Φύλλο Εργασίας (4^η ομάδα)

Δραστηριότητα 1η

Το παρακάτω απόσπασμα του κειμένου είναι μεταφρασμένο στα νέα ελληνικά εκτός από τις μετοχές που παρέμειναν στην αρχαία. Χαρακτηρίστε συντακτικά τις μετοχές και αποδώστε τες στα νέα ελληνικά.

Κείμενο

Κι επιπλέον, κύριοι βουλευτές, αν βέβαια υπηρέτησα ως ιππέας, δεν θα το αρνιόμουν με επιμονή ως πεπονηκώς κάτι φοβερό, αλλά θα είχα την απαίτηση να εγκριθώ ως βουλευτής μετά από δοκιμασία αποδείξας ότι κανείς από τους πολίτες δεν έχει κακοποιηθεί από μένα. Και βλέπω και ύμᾱς χρωμένους την ίδια γνώμη και πολλούς βουλευόντας τῶν τότε ἰππευσάντων, και πολλούς απ' αυτούς κεχειροτονημένους στρατηγούς και ἰππάρχους. Επομένως, να θεωρείτε ότι δεν κάνω αυτή την απολογία για τίποτε άλλο παρά γιατί τόλμησαν (οι κατήγοροι) να πουν ψεύδη εναντίον μου ολοφάνερα.

Δραστηριότητα 2η

Με αφετηρία τις μεταφράσεις που σας δίνει η Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα, εντοπίστε στο ίδιο απόσπασμα τον συντακτικό ρόλο των παρεμφάτων καθώς και τα υποκείμενά τους. Γράψτε τα σε έναν πίνακα με δύο στήλες: απρμφ-υποκ.

Δραστηριότητα 3η

Ακολουθούν δύο περίοδοι από τις οποίες η πρώτη προέρχεται από το κείμενο και η δεύτερη είναι κατασκευασμένη για τις ανάγκες της άσκησης.

ἀποδείξας ὡς οὐδείς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε

ἀποδείξας ὅτι οὐδείς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε

Αφού συμβουλευτείτε τις πληροφορίες που δίνουν οι Αρχές Σύνταξης της Αρχαιοελληνικής Γλώσσας της Πύλης για την Ελληνική Γλώσσα: Ειδικές προτάσεις, §10.2, να αποδώσετε τις δύο συντάξεις στα νέα ελληνικά.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Γιατί ο Μαντίθεος χρησιμοποιεί την πρώτη σύνταξη; Τι πετυχαίνει να δείξει στους δικαστές με την επιφυλακτικότητα που εκφράζει;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

2^ο Φύλλο Εργασίας (κοινό για όλες τις ομάδες)

Δραστηριότητα 1η

Κωδικοποιείτε σύντομα και με δικά σας λόγια τα τρία επιχειρήματα που χρησιμοποιεί ο Μαντίθεος για να αποκρούσει την κατηγορία.

Δραστηριότητα 2η

Και οι δύο προτάσεις που ακολουθούν αναφέρονται στο ίδιο γεγονός. Γιατί κατά τη γνώμη σας ο Μαντίθεος επιλέγει την πρώτη εκδοχή; Τι πετυχαίνει σε σχέση με το κατηγορητήριο;

...τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς

...τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ ναυμαχίας

Στην παρακάτω πρόταση τι θα άλλαζε στη δύναμη της επιχειρηματολογίας του, αν έλειπε το απαρέμφοτο ἐπιθυμείν; Τι προσπαθεί να δείξει στους δικαστές σε σχέση με την πολιτική του στάση;

οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμείν μετέχειν τῶν ἀλλοτρῶν κινδύνων.

Δραστηριότητα 3η

Υποθέστε ότι είστε αντίδικοι με τον Μαντίθεο. Ο Μαντίθεος αποκρούει την κατηγορία της συμμετοχής στους ιπείς. Αυτό όμως δεν αποκλείει την πιθανότητα να είναι ευνοϊκά διακείμενος στην ολιγαρχία. Προσπαθήστε να το ελέγξετε ερευνώντας: Ποιο ήταν το πολιτικό καθεστώς, όταν έφυγε από την Αθήνα, και ποιο, όταν επέστρεψε;

Σε ποια κοινωνική τάξη ανήκε; Δείτε τι λέει ο Αριστοτέλης στα [«Πολιτικά» 1289b.35-40](#).

Συγκρίνετε τη στάση του Μαντίθεου ως πολίτη κατά τη διάρκεια του πολέμου με αυτή του Αθηναίου πολίτη όπως την παρουσιάζει ο Περικλής στον [«Επιτάφιο», 40.2](#).

Δραστηριότητα 4η

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σαν αντίδικοι πώς θα απαντούσατε στο δικαστήριο; Γράψτε ένα κείμενο 200 λέξεων περίπου με ύφος που κρίνετε ότι ταιριάζει στην περίπτωση και σχολιάστε τα αντίστοιχα κείμενα των άλλων ομάδων. Ποιο κατά τη γνώμη σας είναι το πιο αποτελεσματικό;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3^ο Φύλλο Εργασίας (1^η ομάδα)

Δραστηριότητα 1η

Η κατηγορία εναντίον του Μαντίθεου στηρίζεται στην παρουσία του ονόματός του στο «σανίδιον». Ο ίδιος αμφισβητεί την αξιοπιστία του εγγράφου, επειδή ήταν σε κοινή θέα και αφύλακτο. Σήμερα με ποιους τρόπους τα δημόσια έγγραφα αποκτούν την αξιοπιστία τους; Μπορείτε να δείτε ένα εδώ: [Διαπιστωτική Πράξη Υπουργού Παιδείας](#). Πιστεύετε ότι σήμερα μπορούν να πλαστογραφηθούν εύκολα όπως στο παρελθόν; Εξηγήστε τη θέση σας.

Δραστηριότητα 2η

Ερευνήστε τα υλικά γραφής που χρησιμοποιούνταν τότε και φτιάξτε μία παρουσίαση είτε σε PowerPoint είτε σε μορφή βίντεο για το YouTube με εικόνες και βασικές πληροφορίες που σας έκαναν εντύπωση, ώστε να κατατοπίσετε τους συμμαθητές σας. Μπορούν να σας βοηθήσουν και οι διευθύνσεις στη [Βικιπαίδεια](#) και στο [«Νόησις»](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3^ο Φύλλο Εργασίας (2^η ομάδα)

Δραστηριότητα

Στο κείμενο γίνεται λόγος για γεγονότα που σας είναι γνωστά από τη διδασκαλία των «Ελληνικών» του Ξενοφώντα στην Α΄ Λυκείου. Οι παρακάτω σύνδεσμοι παραπέμπουν στα σχετικά κεφάλαια. Επιλέξτε με τη βοήθεια των μεταφράσεων που τα συνοδεύουν ένα μικρό αρχαιοελληνικό απόσπασμα που κρίνετε ότι διευκρινίζει με σχετική ακρίβεια τα περιστατικά στα οποία αναφέρεται ο Μαντίθεος.

Στη συνέχεια, βάλτε το σχετικό απόσπασμα από τα «Ελληνικά» σαν *Σχόλιο* μαζί με το απόσπασμα από τα λόγια του Μαντίθεου. Προσπαθήστε να σημειώσετε και την κατάλληλη βιβλιογραφική παραπομπή (συγγραφέας, έργο, κεφάλαιο, παράγραφος).

- [Ξενοφών, «Ελληνικά», 2.1.16 - 2.1.32](#)
- [Ξενοφών, «Ελληνικά», 2.2.1 - 2.2.3](#)
- [Ξενοφών, «Ελληνικά», 2.3.6 - 2.3.16](#)
- [Ξενοφών, «Ελληνικά», 2.3.50 - 2.3.56](#)

Κείμενο

4] Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρό τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς ὡς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε, καὶ οὔτε τῶν τειχῶν καθαιρουμένων <ἐπεδημοῦμεν> οὔτε μεθισταμένης τῆς πολιτείας, ἀλλ' ἤλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις.

[5] καίτοι οὔτε ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτριῶν κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι φαίνονται τοιαύτην γνώμην ἔχοντες ὥστε καὶ τοῖς ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας, ἀλλὰ μᾶλλον ἠτίμαζον καὶ τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

[6] ἔπειτα δὲ ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν εὐθιές ἐστιν. ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούντων ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐγγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος· ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπενεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπράξητε παρ' αὐτῶν.

[7] ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὐτ' ἀπενεχθέντα ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς συνδίκοις οὔτε κατάστασιν καταβαλόντα. καίτοι πᾶσι ῥάδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ῥάδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἱππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι.

[8] ἔτι δέ, ὦ βουλή, εἶπερ ἱππευσα, οὐκ ἂν ἦν ἔξαρονος ὡς δεινόν τι πεπονηκῶς, ἀλλ' ἠξιούν, ἀποδείξας ὡς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦτῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτη τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τότε ἱππευσάντων βουλευόντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγούς καὶ ἱπάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο με ἠγείσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3^ο Φύλλο Εργασίας (3^η ομάδα)

Μέσα από εικόνες και κατανοητές για τους συμμαθητές σας πληροφορίες παρουσιάστε με ένα λογισμικό παρουσίασης (PowerPoint)

- Α. Την τάξη των ιππέων και τον ρόλο τους στην αρχαία Αθήνα.
- Β. Με βάση τα στοιχεία που συλλέξατε πώς ερμηνεύετε το γεγονός ότι αποτέλεσαν τελικά τη δύναμη επιβολής της τυραννίας;

Θα σας διευκολύνουν οι διευθύνσεις στη [Βικιπαίδεια](#) και στο [Μουσείο της Ακρόπολης](#).

- Γ. Διερευνήστε την ετυμολογική καταγωγή και την ιστορία των λέξεων: «τυραννία», «δικτατορία» και «χούντα». Θα σας διευκολύνουν οι παρακάτω διευθύνσεις στο [Λεξικό της Κοινής Νεοελληνικής Γλώσσας](#) και στη [Βικιπαίδεια](#)

Συνοδέψτε τις σχετικές πληροφορίες με εικόνες από γνωστούς ανθρώπους που ήταν επικεφαλής τέτοιων καθεστώτων τόσο στην αρχαιότητα όσο και στις μέρες μας χωρίς να περιοριστείτε στον ελληνικό χώρο.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3^ο Φύλλο Εργασίας (4^η ομάδα)

Δραστηριότητα 1η

Ποιο σώμα στρατού αποτελεί σήμερα για λόγους παράδοσης συνέχεια του ιππικού; Μπορείτε να διευκολυνθείτε από τις πληροφορίες που δίνει η [Βικιπαίδεια](#).

Δραστηριότητα 2η

Ποιος ήταν ο ρόλος του σώματος αυτού στην επιβολή της δικτατορίας του 1967; Περιγράψτε σε ένα κείμενο που θα παρουσιαστεί στην επέτειο του Πολυτεχνείου τη νύχτα του πραξικοπήματος. Πώς συμπεριφέρθηκαν οι πραξικοπηματίες στους πολιτικούς τους αντιπάλους; Για να συνθέσετε το κείμενό σας μπορείτε να κρατήσετε σημειώσεις από τις πληροφορίες που δίνουν τα παρακάτω βίντεο.

- 21^η Απριλίου: [Τα τανκς στην πόλη](#)
- 21^η Απριλίου: [Οι συλλήψεις των πολιτικών](#).

Εναλλακτικά, μπορείτε να δείτε δύο σύντομα βίντεο στο YouTube:

- Δικτατορία 1967 - [συλλήψεις, στρατοδικεία](#)
- Δικτατορία 1967 - [φόβος & τρόμος](#)

Δραστηριότητα 3^η

Συνθέστε ένα σύντομο κείμενο στο οποίο να συγκρίνετε την αντίστοιχη στάση των Τριάντα τυράννων στην αρχαία Αθήνα όπως παρουσιάζεται από τον Ξενοφώντα στην [Πύλη για την Ελληνική Γλώσσα](#).

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Ζ. ΑΛΛΕΣ ΕΚΔΟΧΕΣ

Το σενάριο θα μπορούσε να εστιάσει και σε άλλα γλωσσικά φαινόμενα της αρχαίας ελληνικής γλώσσας. επίσης, δίνει τη δυνατότητα της δραματοποίησης, ώστε οι μαθητές να εμπλακούν με όρους ενσυναίσθησης στον ρόλο τόσο του Μαντίθεου όσο και των αντιδίκων. Επιπλέον, ενδιαφέρον θα είχε η εστίαση σε ομάδες στρατιωτικές ή παραστρατιωτικές, όπως οι πραιτωριανοί ή τα τάγματα εφόδου των SS ή των μελανοχιτώνων στη φασιστική Ιταλία και στον ρόλο που έπαιξαν για τη συντήρηση και ενδυνάμωση συγκεκριμένων καθεστώτων.

Η. ΚΡΙΤΙΚΗ

Πρόκειται για σενάριο διδασκαλίας που δεν απαιτήσε στην εφαρμογή του ιδιαίτερες γνώσεις ΤΠΕ από τους μαθητές. Η δυσκολία που ίσως εμφανίζει αφορά τη μελέτη της επιχειρηματολογίας του Μαντίθεου, ώστε να προκύψει ένας αντίλογος. επίσης, καθυστέρηση μπορεί να επιφέρει ο εντοπισμός του κατάλληλου χωρίου στα αρχαία κείμενα όπου παραπέμπει το σενάριο.

Αν και οι περισσότεροι μαθητές ήταν εξοικειωμένοι με ψυχαγωγικές πρακτικές στα ψηφιακά περιβάλλοντα του διαδικτύου, στην αρχή φάνηκαν αμήχανοι. Έτσι, την πρώτη ώρα για αρκετό διάστημα ορισμένοι κάθονταν άπραγοι απέναντι στις οθόνες περιμένοντας πιο συγκεκριμένες προφορικές οδηγίες. Ακόμη, καθώς τους είχαν δοθεί τα Φύλλα Εργασίας και σε έντυπη μορφή, προτίμησαν να δουλέψουν χειρόγραφα με σκοπό να αντιγράψουν στη συνέχεια τις απαντήσεις τους στα σχόλια των ψηφιακών Φύλλων Εργασίας. Επίσης, στην αρχή φάνηκε ότι τους είναι δύσκολο να βγουν από την κλασική μαθητική ταυτότητα και να αυτενεργήσουν. Καλές μαθήτριες δυσκολεύτηκαν στο ψηφιακό περιβάλλον και μία ρώτησε αν θα τους δείξει ότι η απάντησή τους είναι «σωστή». Τα φαινόμενα αυτά ξεπεράστηκαν τις επόμενες ώρες και οι μαθητές δούλεψαν άνετα και με αποτελεσματικότητα, όπως φαίνεται και στην [ιστοσελίδα του σεναρίου](#). Είναι χαρακτηριστικό ότι οι είκοσι από τους εικοσιτέσσερις

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

μαθητές δεν είχαν προετοιμαστεί καθόλου για το συγκεκριμένο απόσπασμα του αρχαίου κειμένου, ενώ οι τέσσερις το γνώριζαν ήδη από φροντιστηριακά μαθήματα. Αυτό σημαίνει ότι επιβεβαιώθηκε η μέθοδος που οδηγεί τους μαθητές από τα γνωστά στα άγνωστα και αξιοποιεί ήδη κατακτημένες γνώσεις.

Σχετικά με τη δομή του σεναρίου, ίσως θα ήταν προτιμότερο να ξεκινά από το 2^ο Φύλλο, που εστιάζει περισσότερο στην κατανόηση και είναι κοινό για όλους και μετά να ακολουθεί το 1^ο Φύλλο, που προβλέπει την ενασχόληση με τον συντακτικό ρόλο των μετοχών και των απαρεμφάτων.

Μερικές ακόμα παρατηρήσεις τεχνικής φύσης. Πρώτα, ίσως είναι προτιμότερο να μην έχουν στα χέρια τους έντυπο υλικό. Όπως, φάνηκε με τις δραστηριότητες των Φύλλων 2 και 3 δεν δυσκολεύτηκαν να ακολουθήσουν τις οδηγίες από το ψηφιακό περιβάλλον. Και δεύτερο, είναι σκόπιμο οι υπερσύνδεσμοι να ανοίγουν σε νέα παράθυρα ή καρτέλες, ώστε να μην «χάνεται» η ιστοσελίδα του σεναρίου. Τέλος, επειδή για κάποιον λόγο οι εφαρμογές γραφείου της Microsoft δεν «έτρεχαν», οι μαθητές της τρίτης ομάδας δεν μπόρεσαν να κάνουν την παρουσίαση που τους ζητούσε το 3^ο Φύλλο. Ίσως, θα πρέπει να γίνει συστηματική παρότρυνση για χρήση ελεύθερου λογισμικού.

Από τη μεριά τους οι μαθητές εξέφρασαν την άποψή τους με άτυπη συζήτηση σχετικά με το σενάριο και με γραπτές απαντήσεις σε συγκεκριμένα ερωτήματα. Να σημειωθεί ότι η αποτίμηση (με συζήτηση και ερωτηματολόγια) έγινε από τη συνάδερφο που διδάσκει το συγκεκριμένο τμήμα και όχι εμένα που εφάρμοσα το σενάριο και δεν ήξερα κανέναν από τους μαθητές. Οι απόψεις σε κάποιες περιπτώσεις ήταν αντικρουόμενες, αλλά σε γενικές γραμμές υπήρξε θετική αποτίμηση. Ακολουθώς, παρατίθενται κάποιες ασχολίαστες απόψεις ταξινομημένες σύμφωνα με τη δομή των στόχων:

Γνώσεις για τον κόσμο

- Πήραμε σφαιρική εικόνα για ό,τι συνέβαινε την εποχή εκείνη.

Γνώσεις για την γλώσσα

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Είναι πολύ καλή μέθοδος η αντίστροφη πορεία, από τη μετάφραση προς το αρχαίο κείμενο.
- Μόνο αυτό να κάνουμε και τίποτα άλλο.
- Καταλαβαίνουμε καλύτερα τα αρχαία.
- Σημασία λέξεων.
- Καλύτερη προσέγγιση μετοχών και απαρεμφάτων.

Γραμματισμοί

- Περιηγούμεστε σε διάφορες σελίδες, υπάρχουν τόσες για τα αρχαία και δεν το ξέραμε.
- Η αναζήτηση σε άλλα κείμενα είχε μεγάλο ενδιαφέρον.
- Δεν αποσπάται η προσοχή μας, επειδή εργαζόμαστε μόνοι μας, χωρίς τη βοήθεια του καθηγητή, με αποτέλεσμα να δημιουργείται διαφορετική σχέση με το αρχαίο κείμενο, πιο ενδιαφέρουσα.
- Ο υπολογιστής μπορεί να αποσπάσει την προσοχή.
- Ο χειρισμός του υπολογιστή είναι μπελάς.
- Υπάρχει ανασφάλεια για τις απαντήσεις και φόβος για το λάθος.
- Είναι δύσκολο να συγκεντρωθούμε σε ένα πράγμα.
- Δεν κρατάμε σημειώσεις, χρειαζόμαστε το βιβλίο, δεν μπορούμε χωρίς τα βιβλία.
- Ο υπολογιστής κουράζει, κούραση στα μάτια.

Διδακτική πρακτικές

- Σπάζει η προκατάληψη για τον ηλεκτρονικό υπολογιστή, οι μεγάλοι μας λένε ότι δεν μαθαίνεις, ότι είναι χαμένος χρόνος.
- Είναι σα να αρχίζεις να εκπαιδεύσαι από την αρχή, είναι δύσκολο, αλλά αποτελεσματικό.
- Συζήτηση με άγνωστα άτομα.
- Συμμετοχή όλης της ομάδας.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

- Προσπαθούμε να συνεργαστούμε με άτομα που δεν γνωρίζουμε και τόσο πολύ.
- Ο μαθητής παίζει τον κύριο ρόλο, δεν προλαβαίνουμε να βαρεθούμε, γιατί είμαστε συνεχώς σε εγρήγορση.
- Δεν αφαιρούμαστε.
- Αυτενέργεια, ενδιαφέρον, ανοίγει το μυαλό.
- Εξοικονομείς χρόνο – χάνεις χρόνο.
- Έχουμε συνηθίσει αλλιώς.
- Είναι δύσκολο να προσαρμοστούμε σε έναν διαφορετικό τρόπο εκπαίδευσης. Έχουμε μάθει με τα βιβλία.
- Κύριο μέλημα είναι οι εξετάσεις, έτσι δεν υπάρχει όρεξη για κάτι δημιουργικό.
- Λίγος χρόνος, χρειάζεται περισσότερος διάλογος και επικοινωνία με τον καθηγητή.

Θ. ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Αλεξίου, Ε. 2001. «Λυσίας, Έν Βουλῇ Μαντιθέω δοκιμαζομένω ἀπολογία: Η ηθοποιία ενός Αθηναίου με ολιγαρχικές συμπάθειες», *Ελληνικά*, τόμος 51, τεύχος 1, 2001. Θεσσαλονίκη: Εταιρεία Μακεδονικών Σπουδών, 25-41. [22/10/2013]

http://media.ems.gr/ekdoseis/ellinika/Ellinika_51_1/ekd_peel_51_1_Alexiou.pdf

Βαρμάζης, Ν. Δ. 2008 [¹1999]. *Διδακτική των αρχαίων ελληνικών. Από την παράδοση στην ανανέωση της διδακτικής μεθόδου*. Αθήνα: Πατάκης.

Baynham, M. 2002. *Πρακτικές Γραμματισμού*. Μτφρ. Μ. Αραποπούλου. Αθήνα: Μεταίχμιο.

Πόλκας, Λ. & Κ. Τουλούμης. 2012. *Μελέτη για τον σχεδιασμό, την ανάπτυξη και την εφαρμογή σεναρίων και εκπαιδευτικών δραστηριοτήτων για τη διδασκαλία της*

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

αρχαίας ελληνικής γλώσσας και γραμματείας στη Δευτεροβάθμια Εκπαίδευση.
Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

http://www.greeklanguage.gr/sites/default/files/digital_school/3.1.3ancient_greek_pol_kas-touloumis_0.pdf

[30/08/2013]

Rijksbaron, A. 2013. *Σύνταξη και σημασιολογία του ρήματος στην κλασική ελληνική. Εισαγωγή*. Μτφρ. Γ. Καρανάσιος & Ι. Κονδυλόπουλος, επιμ. Μ. Χρίτη & Ε. Πετρούνιας. Θεσσαλονίκη: Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.

Σπαθάρης, Δ. & Λ. Τζαλλήλα (επιμ.). 2003. *Πειθώ. Η Ρητορική. Δεκατρία μελετήματα*. Αθήνα: Σμίλη.

Τσάφος, Β. 2004. *Η διδασκαλία της Αρχαίας Ελληνικής Γραμματείας και Γλώσσας. Για μια εναλλακτική μαθητεία στον αρχαίο κόσμο*. Αθήνα: Μεταίχμιο.

ΥΠΕΠΘ – Παιδαγωγικό Ινστιτούτο. 2006. *Οδηγίες για τη διδασκαλία των φιλολογικών μαθημάτων στο Ενιαίο Λύκειο*. Αθήνα: ΟΕΔΒ.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Το έντυπο με τις ερωτήσεις στις οποίες κλήθηκαν να απαντήσουν οι μαθητές ήταν όπως φαίνεται παρακάτω

Διδακτική δραστηριότητα με τη χρήση Νέων Τεχνολογιών

Β΄ Λυκείου Θεωρητικής Κατεύθυνσης, Λυσίας, «Υπέρ Μαντιθέου» 4-8

Σας παρακαλώ σκεφτείτε τη δραστηριότητα που κάναμε, ανάλογα με τι ασχοληθήκατε περισσότερο. Κρίνετε σε σχέση με την προσπάθειά σας να γράψετε καλά τις πανελλαδικές εξετάσεις και απαντήστε:

1. Κατά πόσο συμμετείχατε (συζητώντας με τους συμμαθητές σας, ψάχνοντας, γράφοντας, σκεπτόμενοι αυτό που κάνουμε, κλπ);
2. Τι σας έπεισε να συμμετέχετε ή τι σας εμποδίζει να συμμετέχετε;

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

3. Κατά πόσο νιώθετε ότι η συμμετοχή σας στη συγκεκριμένη δραστηριότητα σας βοηθάει στην προσπάθειά σας να προσεγγίσετε καλύτερα τα αρχαία ελληνικά; Αν ναι, προσπαθήστε να προσδιορίσετε τι κέρδος αποκομίζετε.
4. Πώς σου φάνηκε η πορεία από τη νεοελληνική μετάφραση προς το αρχαίο κείμενο;
5. Θα προτιμούσες να γίνει η δραστηριότητα χωρίς υπολογιστές; Τι νομίζεις ότι πρόσφερε η αξιοποίηση των υπολογιστών;
6. Ποια πλεονεκτήματα και ποια μειονεκτήματα βρίσκεις στον συγκεκριμένο τρόπο μαθήματος;
7. Τι έχετε να πείτε για την άποψη ότι «τέτοια πράγματα (όπως αυτή η δραστηριότητα) δεν γίνονται στο Λύκειο, γιατί σκοπός των μαθητών είναι οι πανελλαδικές»;
8. Σημειώστε οτιδήποτε άλλο θέλετε για τη δραστηριότητά μας σχετικά με το μάθημα, τις εξετάσεις, τα προγράμματα διδασκαλίας, κλπ.

Αν θέλετε, μπορείτε να γράψετε τις απόψεις σας και στην ιστοσελίδα του σεναρίου μας

<http://mantitheos.webnode.gr/>

Σας ευχαριστώ για τη συνεργασία

Β. Σ.